

Tillverkningsindustrin

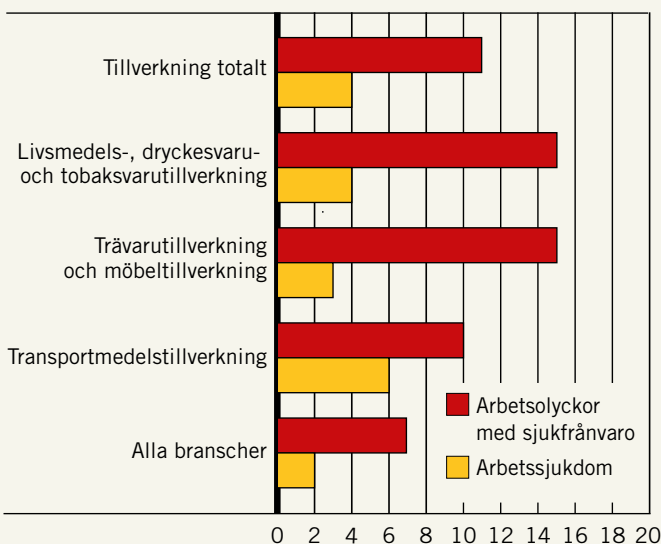
Tillverkningsindustrin står för en stor andel av antalet anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro i förhållande till industrins storlek. De mest utsatta yrkena finns inom köttantering där förlorad kontroll över föremål (såsom knivar) och fallolyckor är vanliga orsaker till olyckorna. Generellt sett anmäler män i större utsträckning än kvinnor arbetsolyckor med sjukfrånvaro, medan kvinnor i större utsträckning än män anmäler arbetsrelaterad sjukdom.

År 2012 sysselsatte tillverkningsindustrin knappt 537 000 personer vilket motsvarade 11 procent av den totalt sysselsatta delen av befolkningen. Samma år stod branschen för 21 procent av arbetsmarknadens arbetsolyckor med sjukfrånvaro vilket är en relativt hög siffra i förhållande till branschens storlek mätt i antal sysselsatta. Tillverkningsindustrin delas här in i sex olika branschgrupper där tillverkning av metall, transportmedelstillverkning samt övrig tillverkning är de numerärt dominanta branscherna. Inom gruppen "övrig tillverkning" ingår bland annat tillverkning av plasthalvfabrikat, tillverkning av betongvaror för byggändamål samt reparation av maskiner.

Anmälda arbetsskador

År 2012 anmäldes 6 335 arbetsolyckor med sjukfrånvaro och 2 023 arbetssjukdomar inom tillverkningsindustrin. Detta motsvarar en total minskning av arbetsskadeanmälningar på 14 procent sedan år 2008. Detta trots att trenden varit stigande sedan arbetsskadeanmälningarna, precis som i många andra branscher, nådde sin lägsta nivå under lågkonjunkturåret 2009. Statistiken visar även att män, i relation till antalet sysselsatta, i större utsträckning än kvinnor anmäler arbetsolyckor med sjukfrånvaro medan kvinnor i större utsträckning anmäler arbetssjukdom.

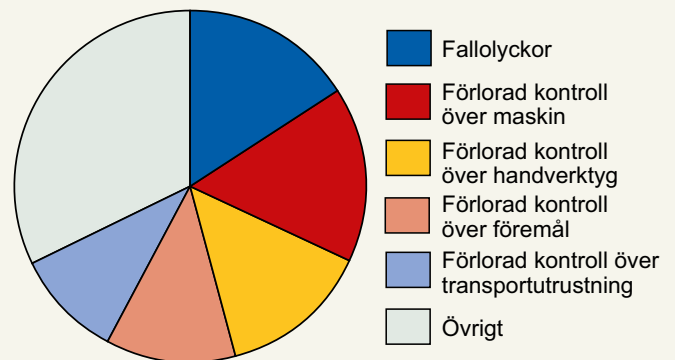
Figur 1. Anmälda arbetsskador per 1000 sysselsatta 2008–2012 (Åldersgrupp 16–64 år)

Orsaker till arbetsolyckor

De vanligaste orsakerna till arbetsolyckor med sjukfrånvaro inom tillverkningsindustrin är fallolyckor samt förlorad kontroll över maskin, transportutrustning, handverktyg eller föremål (exempelvis knivar, slipmaskiner eller truckar).

Figur 2. Anmälda arbetsolyckor fördelat på orsak 2008–2012, procent

Störst olycksrisk i köttantering

De branscher där störst antal personer anmäler arbetsolyckor med sjukfrånvaro från år 2008–2012 var inom livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksvarutillverkning samt inom trävarutillverkning och möbeltillverkning. Branschen med de mest utsatta yrkena visade sig vara livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksvarutillverkning där yrken inom köttantering anmäler flest arbetsolyckor med sjukfrånvaro. Av alla anställda inom näringsgrenen "styckning av kött" anmälde 4,1 procent en arbetsolycka med sjukfrånvaro från år 2008 till år 2012.

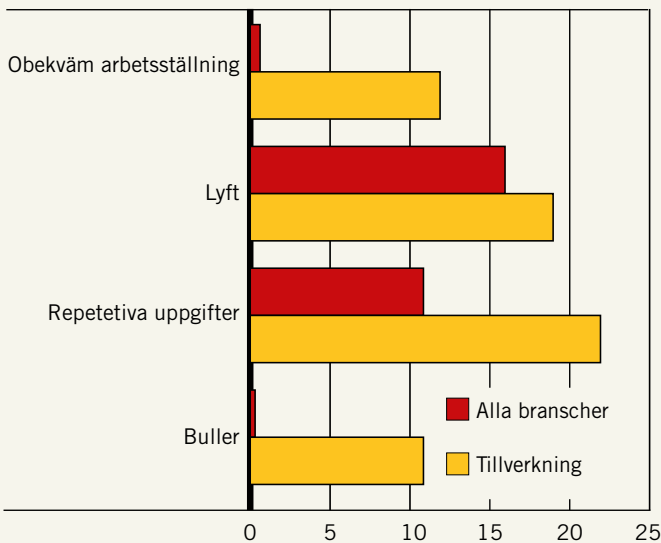
Kvinnor anmäler sjukdom dubbelt så ofta som män. Den största andelen anmälda arbetssjukdomar finner vi inom näringsgrenen transportmedelstillverkning. Här finns det emellertid könsskillnader då risken för att anmäla arbetssjukdom är ungefär dubbelt så stor för kvinnor inom denna näringsgren. När det gäller yrken är det, precis som för arbetsolyckor med sjukfrånvaro, yrken inom köttantering som procentuellt sett anmäler flest arbetssjukdomar, med Kreatursslakt i spetsen.

Korta arbetsskadefakta Nr 3/2014

Belastningsskador vanligaste anledningen till arbets- sjukdom

Belastningsskador är den vanligaste orsaken till arbetsrelaterade sjukdomar inom tillverkningsindustrin. Dessa uppkommer vanligen från repetitiva arbetsuppgifter, obekväma arbetsställningar samt lyft. Även buller är en vanlig anledning till anmälningar av arbetsrelaterad sjukdom.

Figur 3. Anmälda arbetssjukdomar fördelat på exponering 2008–2012, procent

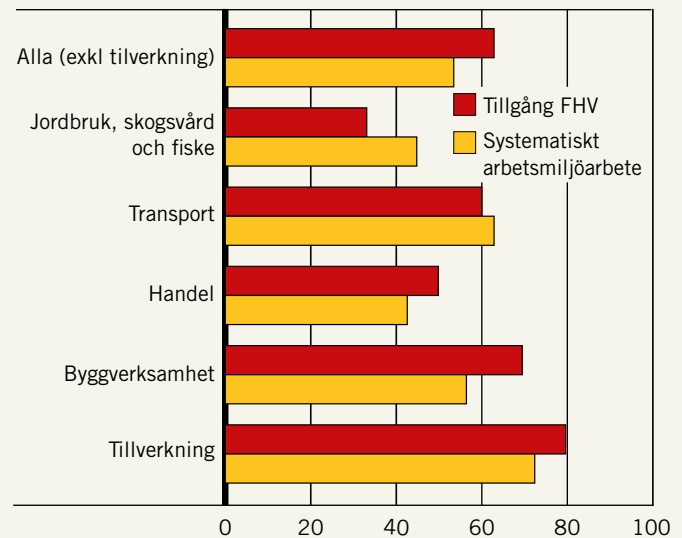
Arbetsmiljöverkets insatser

Det genomfördes knappt 5 500 besök inom tillverkningsindustrin år 2013. Besöken innefattade inspektioner och uppföljningsbesök som tillsammans innebar drygt 1 700 krav. Kraven som ställdes handlade främst om arbetsgivarnas systematiska arbetsmiljöarbete. Arbetsgivarna var dåliga på att göra riskbedömningar och behövde förbättra sina rutiner gällande arbetsmiljöarbetet.

Frekvent arbetsmiljöarbete

Trots de krav som ställts framkom det i arbetsmiljöundersökningen, som genomfördes år 2011, att en stor andel anställda uppgav att det förekom ett systematiskt arbetsmiljöarbete på deras arbetsplats. Detta resultat var anmärkningsvärt högre än i andra branscher.

Figur 4. Systematiskt arbetsmiljöarbete och tillgång till företagshälsovård fördelat på bransch 2011, procent

Exempel på anmälningar

Drog en handdriven rullvagn efter sig och råkade köra på hälen varpå han snubblade och föll till golvet. Han föll så olyckligt att han fick en spricka i knät.

Halkade bakom korvsprutan när jag skulle gå runt denna maskin för att starta upp clipsmaskinen. Ramlade framlänges och bröt armen.

Arbetstagaren arbetade med att mala kött i en kvarnmaskin. Han stängde av maskinen som sig bör, men hade för bråttom in med handen för att rensa ut det sista av köttet, kvarnsatsen snurrade ett varv till och kapade två fingertoppar på höger hand.

Den skadade skulle ståla sin kniv efter slipning och råkade skära sig i vänster pekfinger.